

NAUDOTŲ AUTOMOBILIŲ APMOKESTINIMAS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIU

Turinys

1. Koks automobilis PVM tikslais laikomas naudotu automobiliu?	1
2. Ką turi žinoti naudotų automobilių pardavėjas?	1
I. PVM skaičiavimas nuo tiekiamo automobilio maržos	2
3. Kokie yra ypatumai, kai PVM apskaičiuojamas nuo tiekiamo naudoto automobilio maržos? ..	2
II. Naudotų automobilių apmokestinimas PVM, kai maržos schema netaikoma	4
4. Kokie yra ypatumai, kai PVM apskaičiuojamas nuo visos tiekiamo naudoto automobilio apmokestinamosios vertės?	4
5. Kokiais atvejais tiekiant į ES valstybes nares naudotus automobilius taikomas 0 (nulinis) PVM tarifas?	5
6. Kokiais atvejais į ES valstybę narę tiekiami naudoti automobiliai apmokestinami taikant standartinį PVM tarifą?	5
7. Kokiais atvejais i iš ES teritorijos išgabenti naudoti automobiliai apmokestinami PVM taikant 0 (nulinį) PVM tarifą?	5
8. Ar reikia skaičiuoti PVM, kai naudotus automobilius tiekia ne PVM mokėtojas?	6
III. Naudotų automobilių įsigijimas	6
9. Ką turi žinoti naudotus automobilius iš ES valstybių įsigyjantis Lietuvos pirkėjas?	6
10. Ar nuo įsigyto naudoto automobilio vertės reikia skaičiuoti PVM, jei šio automobilio pardavėjas yra ES valstybės PVM mokėtojas, taikantis naudotų automobilių specialią apmokestinimo schemą?	6
11. Ar nuo įsigyto naudoto automobilio vertės reikia skaičiuoti PVM, jei pardavėjas yra ES valstybės PVM mokėtojas, netaikantis naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemos?	6
12. Ar nuo įsigyto naudoto automobilio vertės reikia skaičiuoti pardavimo PVM, jei tų automobilių pardavėjas yra ES valstybės asmuo, ne PVM mokėtojas?	8

Pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (toliau - PVM įstatymas) PVM mokėjimo prievolės atsiranda ne tik asmenims, kurie tiekia naudotus automobilius į ES valstybes, bet kai kuriais atvejais ir asmenims, kurie šiuos automobilius įsigyja iš ES valstybių.

Šio leidinuko tikslas - paaiškinti naudotų automobilių pirkėjų ir pardavėjų pagrindines PVM mokėjimo prievoles.

1. Koks automobilis PVM tikslais laikomas naudotu automobiliu?

Naudotas automobilis - tai automobilis, kuris atitinka abi šias sąlygas:

- parduotas daugiau kaip 6 mėnesiai nuo jo eksploatavimo pradžios
- ir
- yra nuvažiavęs daugiau kaip 6000 kilometrų.

2. Ką turi žinoti naudotų automobilių pardavėjas?

Naudotų automobilių pardavėjas, PVM mokėtojas, parduodamas naudotus automobilius vidaus rinkoje, juos išveždamas į ES valstybes ar už Europos Sąjungos (toliau - ES) teritorijos ribų, gali pasirinkti nuo kokios naudoto automobilio apmokestinamosios vertės skaičiuoti PVM, t. y. gali pasirinkti, ar PVM skaičiuoti nuo maržos (PVM skaičiuoti nuo maržos galima, kai tenkinamos atsakyme į 3 klausimą nurodytos sąlygos), ar - nuo visos tiekiamo naudoto automobilio apmokestinamosios vertės.

I. PVM skaičiavimas nuo tiekiamo automobilio maržos

3. Kokie yra ypatumai, kai PVM apskaičiuojamas nuo tiekiamo naudoto automobilio maržos?

Kai PVM mokėtojas pasirenka PVM skaičiuoti nuo tiekiamo naudoto automobilio maržos, laikoma, kad jis naudotus automobilius apmokestina taikydamas specialią apmokestinimo PVM schemą. Šiuo atveju naudotų automobilių apmokestinamoji vertė yra pardavėjo marža. Pardavėjo marža apskaičiuojama kaip atlygio (išskyrus patį PVM), kurį pardavėjas gavo arba turi gauti už patiektą naudotą automobilį, ir sumos (įskaitant PVM), kurią jis sumokėjo arba turi sumokėti savo tiekėjui šį automobilį įsigydamas, skirtumas (pardavėjo maržai apskaičiuoti naudojami automobilio pardavimo dokumentuose (PVM sąskaitose faktūrose, sąskaitose faktūrose, pirkimo pardavimo sutartyse) nurodyti duomenys. Maržą reikia apskaičiuoti atskirai kiekvienam automobiliui.

1 pavyzdys

Lietuvos įmonė A, PVM mokėtoja, nuolat verčiasi naudotų automobilių prekyba ir šiems automobiliams taiko specialią apmokestinimo PVM schemą. Įmonė A 2016 m. sausio mėnesį iš piliečio X be PVM įsigijo naudotą automobilį už 6000 eurų, kurio pardavimas buvo įformintas pirkimo - pardavimo sutartimi. Minėtąjį automobilį įmonė A 2016 m. vasario mėn. už 7000 eurų pardavė įmonei C (pardavimas buvo įformintas PVM sąskaita faktūra). Šiuo atveju automobilio apmokestinamoji vertė bus pardavėjo marža - 826 eurai, kuri apskaičiuojama tokia tvarka:

1) nustatomas skirtumas tarp atlygio (su PVM), kurį pardavėjas gavo už patiektą naudotą automobilį iš galutinio pirkėjo ir sumos, kurią jis sumokėjo tiekėjui šį automobilį įsigydamas - $7000 - 6000 = 1000$ eurų;

2) iš nustatyto skirtumo išskaičiuojama mokėtina PVM suma. PVM suma išskaičiuojama pagal PVM įstatymo 92 str. nurodytą formulę: $(atlygis \times PVM \text{ tarifas}) : (100 + PVM \text{ tarifas})$

$(1000 \times 21) : (100 + 21) = 174$ eurai;

3) apskaičiuojama marža (iš pirmame punkte nustatyto skirtumo atimama PVM suma, apskaičiuota antrame punkte) $1000 - 174 = 826$ eurai.

Reikia pažymėti, kad PVM mokėtojas PVM nuo maržos gali skaičiuoti tokiu atveju, kai jis: nuolat verčiasi naudotų automobilių tiekimu (kai PVM mokėtojas tiekia automobilį, kuris į jo apskaitą yra įtrauktas kaip ilgalaikis materialusis turtas, šio sandorio atžvilgiu laikoma, kad reikalavimas dėl nuolatinumo yra įvykdytas) ir

tiesia be PVM Lietuvoje ar ES teritorijoje įsigytus naudotus automobilius arba tiekia iš ES valstybės narės įsigytus automobilius, kurie toje ES valstybėje narėje buvo apmokestinti taikant naudotų automobilių specialią apmokestinimo PVM schemą (tiekiant naujus automobilius į kitą ES valstybę narę maržos schema netaikoma).

2 pavyzdys

Įmonė A, nuolat besiverčianti naudotų automobilių tiekimu, 2016 m. vasario mėnesį iš Vokietijos įmonės, PVM mokėtojos, įsigijo naują automobilį (pagal automobilio dokumentus pirmoji registracijos data - 2016 m. sausio mėnuo). Vokietijos įmonė tiekiamam automobiliui pritaikė maržos schemą. Ar Lietuvos įmonė A, 2016 m. kovo mėnesį tiekdamas tokį automobilį Lietuvoje, gali taikyti maržos schemą?

Pagal PVM įstatymo 3 str. 2 d. 2 punkto nuostatas, kai naują transporto priemonę iš kitos ES valstybės narės iš bet kokio asmens įsigyja ir į Lietuvą atveža bet kuris asmuo, tai toks įsigijimas Lietuvoje yra PVM objektas, t. y. automobilio pirkėjui Lietuvoje atsiranda prievolė apskaičiuoti šio automobilio pardavimo PVM, taikant įsigijimo metu (2016 m. vasario mėn.) galiojantį standartinį PVM tarifą.

Vadinasi, įmonė A privalo apskaičiuoti iš Vokietijos įmonės įsigyto automobilio pardavimo PVM ir jį nustatyta tvarka įtraukti į PVM atskaitą.

Pagal PVM įstatymo 106 straipsnio nuostatas, maržos schema naudotoms prekėms gali būti taikoma tokiu atveju, kai tokia prekė buvo įsigyta be PVM ar įsigyjant tokią prekę pardavėjas buvo pritaikęs maržos schemą. Pateiktu atveju, atsigabenus naują automobilį į Lietuvą, atsiranda prievolė apskaičiuoti šio automobilio pardavimo PVM. Vadinasi, maržos

schemos sąlyga, kad automobilis turi būti įsigytas be PVM, neįvykdyta ir dėl to įmonė A, parduodama šį automobilį Lietuvoje, maržos schemos negali taikyti.

3 pavyzdys

Įmonė A nuolat verčiasi naudotų automobilių tiekimu. 2016 metų vasario mėnesį įmonė A Lietuvoje iš fizinio asmens be PVM įsigijo naują lengvąjį automobilį (pagal automobilio dokumentus pirmoji automobilio registracijos data - 2016 m. sausio mėnuo). Ar Lietuvos įmonė, 2016 m. balandžio mėnesį parduodama tokį automobilį Lietuvoje, gali taikyti maržos schemą?

Taip, gali. PVM įstatymo 2 str. 16 dalyje pateiktu „naujos transporto priemonės“ apibrėžimu reikia vadovautis tik tokiu atveju, kai šių transporto priemonių tiekimo sandoriai vyksta tarp ES valstybių narių. Nagrinėjamu atveju automobilis parduodamas Lietuvoje, be to, jis įsigytas be PVM (tai leidžia daryti prielaidą, kad automobilis įsigytas ne iš „pirmųjų rankų“, t. y. ne iš gamintojo ar automobilių salono, ir jo pardavimo PVM į biudžetą yra sumokėtas). Todėl parduodant šį automobilį maržos schema gali būti taikoma.

4 pavyzdys

Įmonė A nuolat verčiasi naudotų automobilių tiekimu, ji 2016 metų kovo mėnesį iš įmonės B, PVM mokėtojos įsigijo naują automobilį (pagal automobilio dokumentus pirmoji registracijos data - 2016 m. sausio mėnuo). Įmonė B, remdamasi PVM įstatymo 33 straipsnio nuostatomis, įmonei A minėtą automobilį pardavė be PVM. 2016 metų balandžio mėnesį įmonė A šį automobilį pardavė. Ar įmonė A galėjo taikyti maržos schemą?

Kadangi automobilis buvo įsigytas Lietuvoje ir be PVM, tai įmonė A, parduodama tokį automobilį Lietuvoje, galėjo taikyti maržos schemą. Tačiau, jei šį automobilį įmonė A būtų patiekusi į kitą ES valstybę narę, tai atsižvelgiant į tai, kad automobilis, pagal PVM įstatymo 2 straipsnio nuostatas, laikytinas nauju, įmonė maržos schemos naujam automobiliui nebūtų galėjusi taikyti.

Pažymėtina, kad, kai įmonė, PVM mokėtoja, iš kitų ES valstybių narių be PVM ar pagal maržos schemą įsigytus lengvuosius automobilius išardo ir parduoda jų detales, tai parduodant detales maržos schema negali būti taikoma.

Kai pardavėjas, PVM mokėtojas, taiko specialią naudotų automobilių apmokestinimo PVM schemą, tai marža gali būti apmokestinama taikant 0 (nulinį) ar standartinį PVM tarifą.

PVM mokėtojas 0 (nulinį) PVM tarifą naudoto automobilio maržai gali taikyti, kai:

- parduotą naudotą automobilį tiekėjas ar jo užsakymu kitas asmuo išgabena iš ES teritorijos;

- kai naudotas automobilis parduodamas pirkėjui, kuris yra įsikūręs už Lietuvos teritorijos ribų (nesvarbu, ar pirkėjas yra iš ES valstybės, ar trečiosios šalies), Lietuvoje neturi padalinio, ir naudotas automobilis pirkėjo ar jo užsakymu kito asmens yra išvežamas iš ES teritorijos ribų (pvz., į Rusiją, Baltarusiją ir pan.);

- pirkėjas įgyja teisę disponuoti naudotu automobiliu kaip jo savininkas;

- turi įrodymus, patvirtinančius aukščiau nurodytas aplinkybes.

5 pavyzdys

2016 m. vasario mėnesį Lietuvos įmonė A, PVM mokėtoja, taikanti specialią apmokestinimo PVM schemą, Rusijos įmonei B Lietuvoje už 10 000 eurų (šio automobilio įsigijimo kaina - 9000 eurų) parduoda naudotą automobilį. Automobilį į Rusiją išveža automobilio pirkėja - Rusijos įmonė B (šios įmonės vardu įforminama eksporto deklaracija). Lietuvos įmonė turi dokumentus, patvirtinančius, kad automobilis yra išvežtas į Rusiją (naudoto automobilio importo deklaracijos į Rusiją kopiją). Šiuo atveju įmonė A maržai taiko 0 (nulinį) PVM tarifą. Naudoto automobilio apmokestinamąją vertę - maržą 1000 eurų (10 000 - 9000) traukia į PVM deklaracijos 16 laukelį „Sandorių, kuriems taikoma speciali apmokestinimo schema, marža“.

Taikant standartinį PVM tarifą marža apmokestinama, kai naudoti automobiliai tiekiami bet kokiam pirkėjui vidaus rinkoje ar išvežami į kitą ES valstybę narę.

Svarbu įsidėmėti! Kai pardavėjas, PVM mokėtojas, taiko specialią naudotų automobilių apmokestinimo PVM schemą, tai jis tiekiamų naudotų automobilių PVM sąskaitoje faktūroje privalo nurodyti PVM įstatymo arba Direktyvos 2006/112/EB nuostatą, reglamentuojančią naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemos taikymą (t. y. gali būti nurodoma, kad taikomas PVM įstatymo XII skyriaus trečiasis skirsnis arba 106 - 110 straipsniai, arba Direktyvos 2006/112/EB 326 - 332 straipsniai, arba nurodyta, kad taikoma speciali naudotų automobilių apmokestinimo PVM schema ar pan.).

6 pavyzdys

2016 m. vasario mėnesį Lietuvos įmonė A, PVM mokėtoja, taikanti specialią apmokestinimo PVM schemą, Latvijos piliečiui B patiekė naudotą automobilį už 10 000 eurų (šio automobilio įsigijimo kaina 9000 eurų). Išrašytoje naudoto automobilio PVM sąskaitoje faktūroje nurodo, kad naudotiems automobiliams taikoma marža). Lietuvos įmonė turi naudoto automobilio išgabenimą patvirtinančius dokumentus (pirkėjo patvirtinimą, kad jis šį automobilį išsigabeno).

Šiuo atveju įmonė PVM nuo maržos turi apskaičiuoti PVM, taikant 2016 m. vasario mėnesį galiojantį standartinį 21 proc. PVM tarifą (šios nuo maržos apskaičiuotos automobilio pardavimo PVM sumos išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje neišskiria). Nuo maržos apskaičiuotą pardavimo PVM sumą - 174 eurų $[(10\ 000 - 9000) - ((10\ 000 - 9000) \times 21 / (100 + 21))] \times 21 / 100$ įmonė turi traukti į to mokesčio laikotarpio, kurį naudoti automobiliai buvo patiekti Latvijos piliečiui, PVM deklaracijos 29 laukelį „Standartinio tarifo pardavimo PVM“, apmokestinamąją vertę - 826 eurų - į 16 laukelį „Sandorių, kuriems taikoma speciali apmokestinimo schema, marža“.

Atkreipiame dėmesį, kad pardavėjas, PVM mokėtojas, tuo pačiu metu vienus naudotus automobilius gali apmokestinti taikydamas specialią apmokestinimo PVM schemą ir PVM skaičiuoti nuo maržos, kitus automobilius gali apmokestinti netaikant minėtos schemos ir PVM skaičiuoti nuo visos tiekiamo naudoto automobilio apmokestinamosios vertės.

Svarbu įsidėmėti, kad specialios apmokestinimo PVM schemos taikymo atvejais PVM mokėtojas privalo tvarkyti atskirą naudotų automobilių pirkimo ir pardavimo apskaitą. Naudotų automobilių pirkimo - pardavimo duomenys turi būti registruojami laisvos formos pirkimo - pardavimo žurnale, kurio rekvizitai ir reikalavimai nustatyti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2002 06 20 įsakyme Nr. 170.

II. Naudotų automobilių apmokestinimas PVM, kai maržos schema netaikoma

4. Kokie yra ypatumai, kai PVM apskaičiuojamas nuo visos tiekiamo naudoto automobilio apmokestinamosios vertės?

Kai PVM mokėtojas pasirenka PVM skaičiuoti nuo visos tiekiamo naudoto automobilio apmokestinamosios vertės, tai:

- ❖ tiekdamas tokį automobilį Lietuvoje, kai automobilis neišgabenamas iš Lietuvos:
 - neapmokestina PVM, jei PVM mokėtojas šio automobilio pirkimo (importo) PVM, vadovaudamasis PVM įstatymo 62 str. 2 dalies 3 punktu, nebuvo įtraukęs į PVM atskaitą. Primename, kad PVM įstatymo 62 str. 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad į PVM atskaitą netraukiamas pirkimo arba importo PVM už lengvąjį automobilį, skirtą vežti ne daugiau kaip 8 žmones (neskaičiuojant vairuotojo), arba nurodytos klasės automobilį, priskiriamą visureigių kategorijai, jeigu automobilis nebus tiekiamas arba išnuomojamas, taip pat juo nebus teikiamos keleivių vežimo už atlygį paslaugos arba jeigu automobilis nebus priskirtas specialios paskirties transporto priemonei.
 - apmokestina standartiniu PVM tarifu, jeigu PVM mokėtojas:
 - naudoto automobilio pirkimo (importo) PVM, vadovaudamasis minėtomis PVM įstatymo 62 straipsnio nuostatomis, buvo įtraukęs į PVM atskaitą;
 - naudotą automobilį buvo įsigijęs be PVM Lietuvoje ar ES teritorijoje ar iš pirkėjo, kuris taikė specialią apmokestinimo PVM schemą.
- ❖ • tiekdamas tokį automobilį į ES valstybes gali apmokestinti taikydamas:
 - 0 (nulinį) PVM tarifą arba
 - standartinį PVM tarifą.

5. Kokiais atvejais tiekiant į ES valstybę narę naudotus automobilius taikomas 0 (nulinis) PVM tarifas?

Taikant 0 (nulinį) PVM tarifą apmokestinami į kitą valstybę narę tiekiami naudoti automobiliai, kai jie parduodami kitoje ES valstybėje registruotam PVM mokėtojui ir išgabunami iš šalies teritorijos į kitą valstybę narę (neatsižvelgiant į tai, kas (prekių tiekėjas, pirkėjas ar bet kurio iš jų užsakymu trečioji šalis) prekes gabena). PVM mokėtojui 0 (nulinį) PVM tarifą tiekiamiems naudotiems automobiliams į ES šalis gali taikyti, jei:

1) išrašytoje naudotų automobilių pardavimo PVM sąskaitoje faktūroje nurodo kitos ES valstybės pirkėjo, PVM mokėtojo, kodą ir turi įrodymų, kad tas pirkėjas, kuriam prekės išgabentos kitoje ES valstybėje yra registruotas PVM mokėtoju ir kad jo PVM mokėtojo kodas galioja. PVM mokėtojų identifikacinius duomenis galima patikrinti:

- apsilankius VMI prie FM (<http://www.vmi.lt>) arba Europos Komisijos http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/ interneto svetainėse;
- paskambinus bendruoju VMI prie FM telefonu 1882;
- pateikus prašymą / paklausimą e. VMI portalo autorizuotų elektroninių paslaugų srityje Mano VMI;

2) pirkėjas įgyja teisę disponuoti naudotu automobiliu kaip jo savininkas;

3) turi įrodymus, patvirtinančius aukščiau nurodytas aplinkybes.

6. Kokiais atvejais į ES valstybę narę tiekiami naudoti automobiliai apmokestinami taikant standartinį PVM tarifą?

Kai netenkinamos atsakyme į 5 klausimą nurodytos sąlygos, tai į kitą valstybę narę tiekiami naudoti automobiliai apmokestinami taikant standartinį PVM tarifą.

7. Kokiais atvejais iš ES teritorijos išgabenti naudoti automobiliai apmokestinami PVM taikant 0 (nulinį) PVM tarifą?

Naudoti automobiliai apmokestinami taikant 0 (nulinį) PVM tarifą, kai juos pardavėjas, PVM mokėtojas::

- parduoda ir pats ar jo užsakymu kitas asmuo išgabena iš ES teritorijos (pvz., į Rusiją, Ukrainą ir pan.);

1 pavyzdys

Lietuvos įmonė A, PVM mokėtoja, netaikanti specialios apmokestinimo PVM schemos naudotiems automobiliams, 2016 m. vasario mėnesį keturis naudotus automobilius pardavė Rusijos įmonei B. Šiuos automobilius į Rusiją išgabeno įmonė A. Įmonė A turi dokumentus, patvirtinančius, kad naudoti automobiliai yra išgabenti į Rusiją (pvz., turi Rusijos muitinės įstaigos patvirtintą importo deklaracijos kopiją, patvirtinančią, kad iš Lietuvos išgabentam automobiliui Rusijoje buvo įforminta importo procedūra) ir todėl ji tiekiamiems naudotiems automobiliams pritaikė 0 (nulinį) PVM tarifą.

- parduoda pirkėjui, kuris yra įsikūręs už Lietuvos teritorijos ribų (nesvarbu, ar pirkėjas yra iš ES valstybės, ar trečiosios šalies) ir Lietuvoje neturi padalinio, ir naudotas automobilis pirkėjo ar jo užsakymu kito asmens yra išvežamas iš ES teritorijos ribų (pvz., į Rusiją, Baltarusiją ir pan.);

- pirkėjas įgyja teisę disponuoti naudotu automobiliu kaip jo savininkas;

- turi įrodymus, patvirtinančius aukščiau nurodytas aplinkybes.

2 pavyzdys

Lietuvos įmonė A, PVM mokėtoja, netaikanti specialios apmokestinimo PVM schemos naudotiems automobiliams, 2016 m. sausio mėnesį po vieną naudotą automobilį Lietuvoje pardavė Rusijos ir Latvijos piliečiui, kurie patys automobilius išgabeno iš Lietuvos. Automobilių pirkėjai raštiškai patvirtino, jog automobiliai bus išgabenti už ES teritorijos ribų. Be to, parduodama šiuos automobilius, įmonė A susitarė su pirkėjais, kad šie įmonei pateiks užsienio valstybės (ne Europos Sąjungos valstybės narės) įformintą muitinės dokumentą (ar muitinės įstaigos patvirtintą dokumento kopiją), liudijantį, kad iš Lietuvos išgabentam automobiliui užsienio valstybėje buvo įforminta muitinės procedūra ar kitas muitinės sankcionuotas veiksmas. Įmonė A tiekiamiems naudotiems automobiliams pritaikė 0 (nulinį) PVM tarifą.

Šiuos automobilius iš Lietuvos išvežė patys automobilių pirkėjai. Rusijos pilietis automobilį išvežė į Rusiją, Latvijos pilietis - į Baltarusiją. Abu pirkėjai įformino automobilių eksporto bei importo deklaracijas ir Lietuvos įmonei pateikė Rusijos bei Baltarusijos muitinės įstaigos patvirtintas importo deklaracijų kopijas, patvirtinančias, kad iš Lietuvos išgabentiems automobiliui Rusijoje ir Baltarusijoje buvo įforminta importo procedūra.

8. Ar reikia skaičiuoti PVM, kai naudotus automobilius tiekia ne PVM mokėtojas?

Kai naudotus automobilius parduoda asmuo, ne PVM mokėtojas (pvz., gyventojas), kuris pagal PVM įstatymo nuostatas neprivalo registruotis PVM mokėtoju, tai tokiu atveju parduodant automobilius tiek Lietuvos, tiek ES valstybės, tiek ne ES valstybės pirkėjui PVM skaičiuoti nereikia. Naudoto automobilio pardavimą PVM mokėtojais nesančios įmonės, fiziniai asmenys, vykdančys ekonominę veiklą įformina sąskaita faktūra, gyventojai, nevykdančys ekonominės veiklos, - pirkimo - pardavimo sutartimi.

III. Naudotų automobilių įsigijimas

9. Ką turi žinoti naudotus automobilius iš ES valstybių įsigyjantis Lietuvos pirkėjas?

Pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į tai, kas yra naudotų automobilių pardavėjas, t. y. išsiaiškinti, ar ES valstybės pardavėjas taiko naudotų automobilių specialią apmokestinimo PVM schemą ir PVM skaičiuoja nuo maržos (PVM įstatyme tokia schema įvardijama, kad išgabavimo ES valstybėje narėje taikomos specialios pereinamosios nuostatos naudotiems automobiliams), ar netaiko. Šiuo atveju išrašytoje naudoto automobilio pardavimo PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodomas ES valstybės *PVM įstatymo arba Direktyvos 2006/112/EB nuostata, reglamentuojanti naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemas taikymą (t. y. gali būti nurodoma, kad taikomas Direktyvos 2006/112/EB 326 - 332 straipsniai, arba nurodoma, kad taikoma speciali naudotų automobilių apmokestinimo PVM schema ar maržos schema ar pan.)*

10. Ar nuo įsigyto naudoto automobilio vertės reikia skaičiuoti PVM, jei šio automobilio pardavėjas yra ES valstybės PVM mokėtojas, taikantis naudotų automobilių specialią apmokestinimo schemą?

Jei naudotų automobilių pardavėjas yra ES valstybės PVM mokėtojas, taikantis specialią apmokestinimo PVM schemą, tai tokių automobilių įsigijimas Lietuvoje nėra PVM objektas ir pirkėjui jokių PVM mokesčių prievolių neatsiranda. Tačiau šiuo atveju naudotų automobilių pirkėjas turi imtis pakankamų rūpestingumo priemonių, kad įsitikintų, jog marža buvo pritaikyta faktiškai, o ne tik nurodyta PVM sąskaitoje faktūroje.

Pažymėtina, kad nustatant iš kitų valstybių narių įsigytų prekių 14 000 eurų ribą, kurią viršijus atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoju, naudotų automobilių marža netraukiama.

11. Ar nuo įsigyto naudoto automobilio vertės reikia skaičiuoti PVM, jei pardavėjas yra ES valstybės PVM mokėtojas, netaikantis naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemas?

Jei naudotų automobilių pardavėjas yra ES valstybės PVM mokėtojas, kuris netaiko naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemas, *tai:*

- kai naudotus automobilius įsigyja Lietuvos PVM mokėtojas (įskaitant ir tuos asmenis, kurie PVM mokėtojais yra įsiregistravę įsigijimams), tai toks įsigijimas yra PVM objektas ir pirkėjas *nuo įsigytų automobilių apmokestinamosios vertės (naudoto automobilio PVM sąskaitoje faktūroje nurodytos pirkimo kainos, išskyrus patį PVM) turi apskaičiuoti pardavimo PVM, taikant standartinį PVM tarifą.* Prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda, kai išrašoma naudoto automobilio pardavimo PVM sąskaita faktūra, bet ne vėliau kaip 15 dieną kito mėnesio, einančio po to, kurį prekės buvo išgabentos. Duomenis apie įsigytų naudotų automobilių apmokestinamąją vertę ir apskaičiuotą naudoto automobilio pardavimo PVM reikia traukti į to mokesčio laikotarpio PVM deklaraciją, kada nustatyta tvarka šis pardavimo PVM turėjo būti apskaičiuotas.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvos PVM mokėtojas (išskyrus tuos, kurie PVM mokėtojais yra įsiregistravę įsigijimams ir nevykdo jokios ekonominės veiklos, pvz., biudžetinės įstaigos) įsigyto naudoto automobilio pirkimo PVM į PVM atskaitą gali traukti tik tokiu atveju, jei

tą naudotą automobilį numato parduoti arba išnuomoti, arba juo teikti keleivių vežimo už atlygi paslaugas, arba jei tas automobilis yra specialios paskirties transporto priemonė, skirta PVM apmokestinamai veiklai. PVM mokėtojai, kurie tokiais įregistruoti vien dėl prekių įsigijimų iš kitų ES valstybių, ir nevykdo jokios ekonominės veiklos, įsigyto naudoto automobilio apskaičiuoto pardavimo PVM negali traukti į PVM atskaitą.

Svarbu įsidėmėti, kad Lietuvos PVM mokėtojas, įsigyjantis naudotą automobilį iš ES valstybės PVM mokėtojo, kuris netaiko naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemos, turi pardavėjui pranešti savo PVM mokėtojo kodą, kurį pardavėjas galėtų nurodyti parduodamo naudoto automobilio PVM sąskaitoje faktūroje.

1 pavyzdys

Vokietijos PVM mokėtojas, kuris netaiko naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemos, 2016 m. kovo mėn. Lietuvos PVM mokėtojui parduoda 8 naudotus automobilius, skirtus perpardavimui, už 40 000 eurų. Lietuvos PVM mokėtojas nurodo Vokietijos PVM mokėtojui savo PVM mokėtojo Lietuvoje kodą.

Vokietijos PVM mokėtojas, žinodamas, kad turės prekių išgabenimą į kitą ES valstybę patvirtinančius dokumentus ir galėdamas į parduotų automobilių PVM sąskaitą faktūrą įrašyti Lietuvos PVM mokėtojo kodą, naudotus automobilius parduoda taikydamas 0 (nulinį) PVM tarifą.

Lietuvos PVM mokėtojui atsiranda prievolė apskaičiuoti PVM už įsigytus naudotus automobilius. Prievolė apskaičiuoti įsigyto automobilio PVM atsiranda tą mėnesį, kai išrašoma PVM sąskaita faktūra, t. y. 2016 m. kovo mėnesį (pateiktu atveju tai bus 8400 eurų PVM suma).

2 pavyzdys

Prancūzijos PVM mokėtojas, kuris netaiko naudotų automobilių specialios apmokestinimo PVM schemos, 2016 m. sausio mėn. Lietuvos PVM mokėtojui parduoda 2 naudotus automobilius, skirtus perpardavimui, už 10 000 eurų. Šių automobilių pardavimą Prancūzijos PVM mokėtojas įformina 2016-01-30 išrašydamas PVM sąskaitą faktūrą, kurioje nurodo Lietuvos PVM mokėtojo kodą.

Prancūzijos PVM mokėtojas, žinodamas, kad turės prekių išgabenimą į kitą ES valstybę patvirtinančius dokumentus ir galėdamas į parduotų automobilių PVM sąskaitą faktūrą įrašyti Lietuvos PVM mokėtojo kodą, naudotus automobilius parduoda taikydamas 0 (nulinį) PVM tarifą.

Lietuvos PVM mokėtojui šie naudoti automobiliai buvo atgabenti 2016-02-05. Lietuvos PVM mokėtojui prievolė apskaičiuoti PVM už įsigytus naudotus automobilius atsiranda tą mėnesį, kai išrašyta PVM sąskaita faktūra, t. y. sausio mėnesį (pateiktu atveju tai bus 2100 eurų PVM suma).

• **kai naudotus automobilius įsigyja PVM mokėtoju Lietuvoje neįsiregistravęs:**

- apmokestinamasis asmuo, vykdamas ekonominę veiklą (pvz., nedidelė įmonė, fizinis asmuo, įsigijęs verslo liudijimą ir kt.),

- juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo (pvz., biudžetinė įstaiga, vykdanči tik jai nustatytas funkcijas ir pan.),

- apmokestinamasis asmuo, vykdamas tik veiklą, kuriai skirtų prekių ir paslaugų pirkimo (importo) PVM pagal PVM įstatymo nuostatas negali būti atskaitomas (pvz., bankas ar draudimo įstaiga, teikianti PVM neapmokestinamas paslaugas, sveikatos priežiūros įstaiga, vykdanči PVM neapmokestinamą veiklą ir pan.),

- ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema,

ir minėtų asmenų praėjusiais kalendoriniais metais ar einamaisiais metais visų iš kitų ES valstybių apmokestinamų asmenų įsigytų prekių (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes) vertė nėra didesnė kaip 14 000 eurų, tai įsigytų naudotų automobilių pardavimo PVM skaičiuoti nereikia.

Jei minėtoji vertė per nurodytą laikotarpį viršys 14 000 eurų ribą ir asmuo nebus įsiregistravęs PVM mokėtoju, tai jis nuo įsigyto automobilio apmokestinamosios vertės (pirkimo kainos, išskyrus patį PVM) turės apskaičiuoti naudoto automobilio pardavimo PVM, taikant standartinį PVM tarifą. Šis pardavimo PVM turi būti įtrauktas į to laikotarpio, kada atsiranda prievolė apskaičiuoti įsigytų prekių pardavimo PVM (PVM įstatymo 14 str. 11 punkte nustatyta, kad prievolė apskaičiuoti PVM už prekių įsigijimą iš kitos valstybės narės atsiranda, kai šių prekių

tiekėjas išrašo PVM sąskaitą - faktūrą, bet ne vėliau kaip kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį prekės buvo išgabentos, 15 dieną), PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitą (FR0608) ir iki kito mėnesio 25 dienos turi būti sumokėtas į biudžetą.

3 pavyzdys

Tarkime, kad Lietuvos viešoji įstaiga:

1. 2015 m. liepos mėnesį iš Vokietijos kompanijos, PVM mokėtojos, kuri netaiko naudotų automobilių specialios PVM apmokestinimo schemos, už 5 000 eurų įsigyja naudotą automobilį. Kadangi Lietuvos viešoji įstaiga negalėjo nurodyti savo PVM mokėtojos kodo, tai Vokietijos kompanija PVM sąskaitoje faktūroje apskaičiuoja „vokišką“ naudoto automobilio pardavimo PVM.

Lietuvos viešoji įstaiga praėjusiais kalendoriniais metais bei einamaisiais (2015) metais prekių iš ES valstybių įsigijo mažiau nei už 14 000 eurų, todėl ji neprivalo apskaičiuoti Lietuvoje įsigyto naudoto automobilio pardavimo PVM.

2. 2015 m. rugsėjo mėnesį ši viešoji įstaiga planuoja iš Vokietijos kompanijos įsigyti dar vieną naudotą automobilį už 10 000 eurų (be PVM). Šiuo atveju Lietuvos viešosios įstaigos iš ES valstybių įsigytų prekių vertė einamaisiais metais viršija 14 000 eurų Lt, todėl Lietuvos viešoji įstaiga prieš įsigydama naudotą automobilį turi registruotis PVM mokėtoja, pranešti tiekėjui savo PVM mokėtojo kodą ir apskaičiuoti įsigyto automobilio pardavimo PVM.

Jeigu Lietuvos viešoji įstaiga neįsiregistruoja PVM mokėtoja, tai Vokietijos kompanija PVM sąskaitoje faktūroje papildomai apskaičiuoja „vokišką“ PVM. Be to, Lietuvos viešajai įstaigai įsigijus naudotą automobilį, dėl kurio vertės buvo viršyta 14 000 eurų riba, atsiranda prievolė apskaičiuoti PVM už prekių įsigijimą. Prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda, kai išrašoma PVM sąskaita faktūra (t. y. 2015 m. rugsėjo mėn.). Šiuo atveju Lietuvos viešoji įstaiga iki 2015-10-25 mokesčių administratoriui turi pateikti rugsėjo mėnesio PVM mokėtoju neregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitos FR0608 formą, kurioje turi nurodyti įsigyto naudoto automobilio apskaičiuotą pardavimo PVM 2100 eurų (10 000 x 21:100) Lt, kurį privalo į biudžetą sumokėti taip pat iki 2015-10-25 .

• **kai naudotą automobilį Lietuvos įsigyja fizinis asmuo, kuris nėra PVM mokėtojas ir nevykdo ekonominės veiklos,** tai atvežus automobilį į Lietuvą nuo įsigyto automobilio skaičiuoti pardavimo PVM nereikia.

12. Ar nuo įsigyto naudoto automobilio vertės reikia skaičiuoti pardavimo PVM, jei tu automobilių pardavėjas yra ES valstybės asmuo, ne PVM mokėtojas?

Jei naudotą automobilį Lietuvos pirkėjas (PVM mokėtojas, ne PVM mokėtojas, neapmokestinamasis asmuo (pvz., biudžetinė ar viešoji įstaiga), gyventojas ir kt.) įsigyja iš ES valstybės asmens, kuris nėra PVM mokėtoju ir pagal ES valstybės reikalavimus juo neprivalo būti, tai, atgabenus į Lietuvą tokį automobilį, jokių PVM mokesčių prievolių neatsiranda.